

Akademinis spaudimas: kaip nespaudžiant vaiko išsaugoti jo motyvaciją mokytis?

Šiaulietė, Lietuvos skautijos skautė Ieva pasakoja, kad paskutiniai keli metai mokykloje atneša daugiau spaudimo: kyla nerimas dėl egzaminų, karjeros pasirinkimų. Tačiau Ieva pastebi, kad ne vieną jauną žmogų mokykloje atitenkantis mokymosi krūvis ne motyvuoja, o atvirksčiai - verčia pasiduoti: „Dauguma jaunų žmonių šiais laikais jaučiasi demotyvuoti, nebenori siekti augiau, jų nebetenkina gaunami rezultatai.“ Todėl vaiko teisių gynėjų skautė klausia: „Ką pasiūlytumėte tokiems žmonėms, kaip padėtumėte jiems jaustis labiau motyvuotiems?“

Vaiko teisių gynėja Viktorija Linkienė vaikams ir jaunimui visų pirma siūlo atrasti darbo ir poilsio pusiausvyrą. Pašnekovė pastebi, kad dažnas jaunas žmogus namų darbus ruošia iki vėlaus vakaro, paskui ilgai telefonu bendrauja su draugais ar žaidžia kompiuterinius žaidimus. V. Linkienė siūlo: „Reikėtų turėti struktūrizuotą mokymąsi. Tiek plačiąja prasme apskritai apie mokymosi procesą, tiek ir turėti dienos režimą. Kad pirmoje dienos pusėje yra labiau koncentracija ties mokslais, labiau orientuojamės į mokymosi dalykus, o atlikus tą darbą, kaip apdovanojimą, vaikas gali turėti gerą laiką su draugais, su jam artima aplinka.“

Suaugusiems pataria ne spausti, o padėti

Tiesa, vaiko teisių gynėjai pastebi, kad dažnai vaiko norą stengtis dėl geresnių rezultatų užgožia nuovargis, suaugusiųjų išskelti aukšti ir kartais netgi neįgyvendinami lūkesčiai. Tad tėvams, globėjams pašnekovė pirmiausia siūlo pabendrauti su vaiku, kodėl nebėra to noro turėti gerą pažymį ir kodėl vaikui norisi turėti laiką sau, o ne skirti būtent žinių gavimui.

„Reikėtų susėdus bendrai šeimos rate, turėti taip vadinamą pokalbį prie arbatos. Kad išsiaiškintume vaiko baimes, kodėl jis nenori mokytis labiau arba kodėl jam yra sunku mokytis. Galbūt ne pats dalykas, kurį mokosi, jam yra sunkus, gal mokytojas turi įtakos mokymosi rezultatams, galbūt kiti dirgikliai iš šono? Bet svarbiausia išsiaiškinti“, - šeimai pataria V. Linkienė.

Be to, visiškai natūralu, kad kiekvienas vaikas turi vis kitokius įgūdžius ir stipriąsias puses. Tad vieniems labiau sekasi tikslieji mokslai, kiti stiprūs kalbose, tretieji - būsimi sportininkai arba menininkai. V. Linkienė tėvams pataria: „Reaguojant į vaiko individualumą, reikėtų tiesiog turėti išsiaiškinti priežastis, kodėl prastesnis įvertinimas nebeskatina vaiko pastangų? O sužinojus priežastis, siūlau šeimai stengtis keisti tiek laisvalaikį, tiek mokymosi metodiką, kad pažymys būtų aukštesnis.“

Motyvuos daiktai, draugai, o gal ir atlygis

Akademinis spaudimas: kaip nespaudžiant vaiko išsaugoti jo motyvaciją mokytis?

„Gal pavyks savo pavyzdžiu motyvuoti vaiką. Juk visi turime tam tikras atsakomybes. Ir, jeigu mama ar tėtis eina į darbą, tai vaiko pareiga šiai dienai yra eiti į mokyklą, o jo atlygis – pažymys“, – apie vaiko atsakomybę mokytis kalba vaiko teisių gynėja ir priduria, kad kai jaunas žmogus susiduria su sunkumais mokantis, svarbu, kad tėvai padėtų, palaikytų, o ne bartų.

Kaip „atlygį“ vaikui už pastangas ir puikius mokymosi pasiekimus, galima sutarti nupirkti taip trokštamą daiktą, suplanuoti norimą šeimos išvyką ar tiesiog leisti ilgesnius pasibuvimus su draugais. Be to, V. Linkienė tikina, kad už puikiai įvertintus itin sunkius kontrolinius darbus ar gerai išlaikytus egzaminus, vaikas nusipelno ir realaus atlygio: „Jeigu tai yra aukštas įvertinimas, atitinkantis aukščiausius standartus švietimo sistemoje, manau, kad būtų tikslinga apdovanoti jauną žmogų netgi pinigine išraiška, nes tai skatintų finansinį vaiko raštingumą. Be to, būtų dar vienas prioritetas turėti gerus balus ir motyvaciją mokymuisi.“

